

Tanártovábbképzés Arnsbergben

készítette: Felföldi Katalin

2016. április 24. vasárnap

Hajnali 4 óra 40 perckor állt meg a házunk előtt a kisbusz. Többszöri tankolással egybekötött egészségügyi megálló és egy passauai határrendőri ellenőrzés után jó hangulatban, de testileg (részemről legalábbis) eléggé meggyötörve, 16 óra autózás után érkezünk meg Arnsbergbe este fél nyolc körül. Gyors vacsora után birtokba vettük szobáinkat, amelyekből remek kilátás nyílik: országút, vasúti sín, mező, patak, erdő. A patak partján szürke gémekek sétálgatnak.

2016. április 25. hétfő

Reggel nyolckor az Arnsbergi képzési központ vezetője, Christoph Dolle fogadott minket. Rövid köszöntés után nagy vonalakban bemutatta a Dél-Westfáliai Iparos Kamarát és az arnsbergi képzési központot. Térkép segítségével beazonosítottuk, hogy melyik épületben mi található, és milyen fejlesztések vannak tervben a közeljövőben. Megtudtuk, hogy sok szakma illetve szakmacsoport sok szintjén zajlanak itt képzések. A szakmacsoportok a teljesség igénye nélkül: fodrász-kozmetikus-lábápolás; építőipari szakmák: kőműves, díszítő kőműves, ács, hidegburkoló, festő; épületgépész-szakmák; gép- és haszongépjárművek. Időközben csatlakozott hozzánk Astrid Frese, aki a mi programunk „felelőse” volt. Nagyjából áttekintettük és pontosítottuk az előttünk álló hét programját, majd felkerekedtünk és végigjártuk a képzési központ (szinte) minden zegét-zugát. A legnépszerűbb az „autós terület” volt. Számomra a hegesztőműhelyek melletti „laboratórium” volt a legérdekesebb, ahol különböző anyagok mindenféle tulajdonságait lehet mérni; illetve a röntgenkészülék, amivel a hegesztési varratokat lehet vizsgálni. És az utoljára megtekintett ház, ami tulajdonképpen egy betonváz tetővel, ahol az „építős szakmák” képviselői gyakorolhatnak kedvükre mindent, ami egy ház építésénél előfordul. A körséta után újabb programváltoztatást igényelt csoportunk: az autós részlegen is szeretnénk hospitálni. Délután Dortmundban megnéztük a DASA (A munka világa) kiállítást. Két szinten rengeteg munkahely, munkaeszköz, munkavédelmi eszköz látható illetve kipróbálható. Nekem nagyon tetszettek a régi író- és számológépek; az újságkészítéssel kapcsolatos részleg és a

számítógépes munkahelyek ideális kialakításáról szóló terület. Vicces volt a robotos időszi kiállítás, legfőképpen a portrérajzoló robot, amelyet alaposan meg is dolgoztattunk.

2016. április 26. kedd

Délelőtt egy jól felépített, részletes előadást hallottunk. A fő téma a német duális képzés volt, ezt azonban hosszú bevezetés előzte meg. Átfogó képet kaptunk a német iskolarendszerről az óvodától az egyetemig. Ebből csak néhány érdekes momentumot emelnék ki. Évről évre csökken a hat éves, elemi iskolát kezdő korosztály létszáma. Szóba került a kisegítő iskolák illetve a híd-program német megfelelője kapcsán az integráció és a szegregáció kérdése. A 12 illetve 13 éves gimnázium. Megtudtuk, hogy errefelé is az a trend, hogy a szülők az akár gyengébb képességű gyerekeiket is inkább gimnáziumba szeretnék küldeni, hogy diplomájuk lehessen, a szakmunkáslét kevésbé vonzó. Az előadó kiemelte, hogy az iskolák elvégzése után nem szűnik meg a tanulás, rengeteg lehetőség van a további tanulásra. Nagyjából a vállalatok 70%-a küldi szakmai továbbképzésekre a dolgozóit, ezeknek éves költsége országos szinten nyolcmilliárd euro. E képzések lehetnek akkreditált, egységes képzések; egyéni továbbképzések, és cégspecifikus továbbképzések. Itt szóba került, hogy a BBZ Arnsberg milyen szintű képzéseket tart: szakmunkástanulóknak üzemeken átívelő képzéseket, végzett szakmunkásoknak mesterképzéseket, üzemgazdász-képzést, főiskolai szintű képzést, és különféle szakmai továbbképzéseket.

Ezután következett a lényegi rész: a duális képzés. A történet úgy kezdődik, hogy a 14 éves tanuló gyakorlati képzőhelyre vagy -helyekre pályázik az általa kiválasztott cégeknél. Ha a cég fogadja (ez sok mindentől függhet), akkor a tanuló és az üzem között létrejön a tanulószerveződés, amelybe lényegében csak ennek a két félnek van beleszólása. Az illetékes kereskedelmi- és iparkamarának azért kell elküldeni a szerződést, hogy ott iktassák.

A nagyipari szakmák esetén az elméleti képzés az iskolákban, a gyakorlati képzés az üzemekben zajlik. A kézműves/ipari jellegű szakmák esetében ehhez hozzájön egy harmadik „láb”: az üzemeken felüli képzés. Ennek bevezetésére azért volt szükség, mert felismerték, hogy a kisebb üzemekben a tanulók gyakran a szakmájuknak csak egy vékony szeletét tudják elsajátítani. Ezért évente néhányszor 1-2-3 hetes nagyon intenzív képzéseken vesznek részt igen jól felszerelt képzési központokban, ahol a szakmájuk elsajátításához szükséges átfogó, legmodernebb ismereteket szerezhetik meg korszerű eszközök segítségével. Előadónk sok szempontból körüljárta a duális képzés témáját: melyik képzőhelyen ki viseli a felelősséget

illetve a költségeket; hol mennyi időt töltenek a diákok; mit ki finanszíroz; hogy zajlik a szakmunkásvizsga. Végül az üzem felüli képzés néhány konkrét példáját ismerhettük meg tantervekkel, konkrét feladatléírásokkal, elkészült munkadarabokkal együtt.

Délután a fűtés-klíma részleget vehettük szemügyre. Az aktuális képzést tartó oktató megmutatta a tanműhelyt, ahol jelenleg folyik az oktatás. Az első nap az ismeretek felfrissítésével, szükség esetén kiegészítésével telik. A diákoknak egy viszonylag egyszerű áramkört kellett a szerelőparavánon összeszerelni. Ehhez az megadott információk alapján maguk készítették el a kapcsolási rajzot, maguk választották ki a szerszámokat és az alkatrészeket. Az oktató megmutatta a többi műhelyt is, amelyek szintén igen jól fel vannak szerelve.

Ezután egy másik kolléga segítségével mi is lehetőséget kaptunk egy kis szerelésre. Egy kizárólag oktatási célokat szolgáló hőszivattyút kellett működőképes környezetbe szerelni, hogy másnap a forgalmazó cég képviselője üzembe tudja helyezni.

2016. április 27. szerda

A nagy érdeklődésre való tekintettel lehetőséget kaptunk, hogy betekinthessünk az autószerelő részleghez. A jelen lévő tanulók három és fél alatt tanulják meg a szakmát, most másodévesek. A képzés alatt tíz alkalommal vesznek részt a BBZ által szervezett üzemeken átívelő képzésen, minden alkalommal 1-1 hetet töltenek itt. A mostani képzés egyik fő témája illetve a soros- és a párhuzamos hibrid-villamos rendszerek működési elve volt.

A tanteremben az oktató először figyelmeztette a jelen lévőket, hogy a telefonjaikat kapcsolják ki, majd rövid ismétlés következett: frontális módszerrel, a diákokat kérdegetve felelevenítették a tegnapi elméleti tananyagot. A diákok ebben aktívan részt vettek, jelentkeztek, fegyelmezettek voltak. Előfordult, hogy a válasz tartalmilag helyes volt, de a szakkifejezések pontos használatára figyelmeztetni kellett a válaszadót. Folyamatosan szóba kerültek a biztonsági előírások is. Sőt, az is, melyik alkatrész, melyik autó mennyibe kerül. Az új információkat kivetítőn láthattuk, a teljes kivetített anyagot nyomtatásban is megkapták a résztvevők. Folyamatosan volt lehetőség közbekérdezni, amivel éltek is a tanulók. Az óra utolsó részében egy működőképes lítium-ion akkumulátor szétszerelésére került sor. Az oktató végezte a szétszerelést, közben olyan apró trükköket vetett be, hogy például "elfelejtett" védőkesztyűt húzni, de egy szemfüles diák rögtön figyelmeztette, és meg is

beszélték, miért van erre szükség. Amit elméletben kiszámoltak, az rögtön méréssel ellenőrizték.

A tanulókhöz a továbbiakban egy másik oktató érkezett, mi pedig átmehettünk a műhelybe, ahol többféle elektromos illetve hibrid autó állt előkészítve. Megnézhettük őket kívülről, belülről és alulról is. Minden felmerülő kérdésre választ kaptunk.

Visszamentünk a tegnapi összeszerelt hőszivattyúhoz is, és még éppen itt találtuk a forgalmazó cég emberét. Láthattuk működés közben a szerkezetet. Érdekesége, hogy wi-fi kapcsolat segítségével küldi az adatait egy számítógépnek, amely ezen adatokat igen sokféle módon képes megjeleníteni.

2016. április 28. csütörtök

Neheimbe mentünk, az ottani szakképző iskolába. Dahl úr fogadott minket, ő „magyarra fordítva” az elektrós szakmák munkaközösségvezetője.

Két csoportra oszlottunk, én egy vízvezetékszerelő órára ültem be, ahol 23 másodéves diák éppen az iskola épületének vázlatos alaprajzába próbálta a szennyvízelvezető csatornákat szakszerűen berajzolni. Tanárunk teljes nyugalommal magukra hagyta őket a tanteremben, hogy megmutassa nekünk a szomszédos tanműhelyt. Eközben rengeteg felmerülő kérdésünkre is választ adott. A víz-, gáz-, központi fűtés szerelő tanulók iskolai szakmai elméleti óráit tartja ő. Ez a képzés három és fél éves. Az első három évben a diákok minden harmadik héten hétfőtől csütörtökig vannak iskolában, a végzős évfolyam pedig minden pénteken. Mindannyiuk osztályfőnöki teendőit beszélgetőpartnerünk látja el. A három alsóbb osztálynak a négy tanítási nap alatt 28 tanórája van. Ebből a közismeret: 2 német, 2 hittan/filozófia, angol, társadalmi ismeretek. Számomra meglepő módon nincs sem testnevelés, sem matematika (csak szakmai számításokat tanulnak). Klasszikus osztályközösség nem nagyon tud kialakulni, az ugyanabban az üzemben dolgozó tanulók tartanak inkább össze. Érdekes, hogy a gyakorlati helyek az iskolai hiányzásokat, elmaradó órákat is számon tartják és ezek megjelennek a diákok fizetésében is. Ő is kiemelte, hogy a gyakorlati helyek különbségeiből adódó tudásbeli szintkülönbségeket az iskolai órákon is próbálják kiküszöbölni.

Az óra hangulata kedélyesnek volt mondható. A diákok többsége érdeklődéssel figyelte a feladat megoldásának alakulását. Azért volt olyan is egy-kettő, aki folyamatosan más témájú kérdéseivel akasztotta meg az órát. (Kivel lesz óránk, tanár úr hogyhogy nem tudja stb.)

Többször előkerült, hogy a munkanaplójukat be kellene adniuk, hogy a közeledő szintvizsga előtt tanáruk át tudja nézni, hogy minden rendben van-e. Az osztály többsége még nem mutatta be, kifogások is akadtak bőven: a főnöknél maradt, elfelejtettem, minek kell ez stb. Kézbe is vehettük az egyik diák nagy kapcsos mappáját, amelybe munkanapló, munkaidő-nyilvántartás, szerződés, igazolások, tananyag volt többek között lefűzve. Kollégám elismeréssel állapította meg, hogy szabvány írással íródik a munkanapló. Ezután egy alapozó villanyszerelő szakmai órán voltunk. Itt olyan diákok (is) voltak, akiknek az idei tanévben nem volt gyakorlati helyük. „Ich pack' das” (Megcsinálom!) nevű projektben vesznek részt, ami több oldalról segít nekik, hogy a következő tanévet szerződéssel a zsebükben tudják elkezdni. Kondenzátor töltése és kisülése volt az óra témája. Az iskolában tett látogatás befejező momentuma az iskola jelenlegi (megbízott helyettes) vezetőjével és az elektromos illetve a víz-, gáz és központifűtésszerelő részleg vezetőivel való megbeszélés volt. Nagyon sajnáltam, hogy a becsöngetés rövidre szabta ezt a megbeszélést, rengeteg kérdésem lett volna még, sőt, szívesen beszélgettem volna egy közismereti tárgyat tanító kollégával is, hiszen ez áll legközelebb az itthoni munkakörömhöz.

2016. április 27. péntek

A mai napon az asztalos és a hidegburkoló műhelyekbe látogattunk. Minkét helyen üzemben felüli képzések zajlottak.

Az asztalosműhelyben másodéves tanulók egy szerszámosszekrényt készítettek, amelynek az ajtaját ragasztott motívum díszíti.

A hidegburkolók éppen egy falfelület előkészítését végezték. A műhelyben megcsodálhattuk az előző néhány nap munkáját: aprólékos csempemozaikokat készítettek a fiúk. Érdekesség, hogy a mi burkolótanulóin itteni programjának is része volt ez a feladat.

2016. április 28. szombat

hazautazás